

Kynsnormar

Barbara Holm

Redaktørur á Vikuskiftis Sosialinum

Kyns- leiklutir, javnstöð og framtíðin

Herfyri var eitt politiskur og ivaleyst hugsjónarligur markapeli settur, tá ið lögtingið endaliga samtykti, at geva tveimum at sama kyni rættindi til at ganga saman í borgarligt hjúnarband

Í Vikuskiftis Sosialinum hava vit áður víst á, hvussu stóran týðning hetta hevur havt fyri tey mongu samkyndu í Føroyum, sum áður hava kent seg óýnsktan og ónórmalan.

Í retorikkinum rundan um broytingarnar í hjúnabandslógini eru tey mong, sum hava samanborið hesa stöðuna við hana, sum kvinnur, myrk og aðrir minnluta-bólkar hava upplivað gjøgnum tíðina. Vit vita jú øll, at tíðin broytist og vit fylgja við, og soleiðis verður ivaleyst eisini á hesum økinum.

Í hesum døgum er ein umfatandi javnstøðaráðstevna í Keypmannahavn, har túsundtals kvinnur og menn úr øllum heiminum hittast at

fegnast um, viðgera og varpa ljós á javnstöðu, nú vit skriva 2016. Ivaleyst er eisini mangt broytt á tí økinum, síðani man av fyrstan tíð byrjaði at tosa um javnstöðu.

Í ár eru eisini 100 ár síðani, at føroyskar kvinnur finga valrætt og á mangan hátt hevur tað verið hátíðarhildið og markerað kring landið og ikki minst í Sosialinum í ár.

Í temasiðunum hesaferð hava vit valt at taka eina øðrvísi síðu av tí vit kalla javnstöðu ella kynsnormar upp til viðgerar. Vit tosa við eina kvinnu, sum er farin frá embætisheiminum og heldur er farin í læru sum timburmaður. Eitt starv, sum ikki eingongd eigur eina kvinnuliga útgávu av orðinum.

Vit hitta eisini unga suðuroyingin, Asger Eið, sum er í starvi sum einasti mannliga flogternan hjá føroyska flogfelagnum. Flogtænari verður hann helst kallaður.

Vit tosa eisini við lögtingskvinnurnar, sum seinastu dagarnar hava verið á javnstøðaráðstevnu í Keypmannahavn.

Kynsnormarnir eru undir konstantari broyting og mørkini flytast og fána við árunum – summi siga tíbetur, onnur tíverri. Í temasiðunum kanst tú í øllum førum lesa um tvey, sum hava brotið við klassisku kynsnormarnar uttan trupulleikar.

Women Deliver-ráðstevna

ÓHUGNALIGAR SØGUR UM VIÐFERÐ AV KVINNUM

Stóra kvinnuráðstevnan í Keypmannahavn, sum hevur veirð hesa vikuna, avdúkar óhugnaligar søgur um, hvussu kvinnur verða viðfarnar

ÁRNI GREGERSEN

Ov ring útbúgving og ov ringir førleikar eru orsøkin til, at kvinnur og børn doyggja undir barnsburði í India, sjálvt um kvinnurnar eiga á sjúkrahúsum.

Amelia Christmas arbeiðir sum mentor í felagsskapinum Christian Medical Association of India.

Kvinnan sigur, at í Bihar-landslutinum í India fáa kvinnur 137 krónur fyri at eiga á sjúkrahúsið.

Myndugleikarnir hava gjørt hetta fyri at tryggja at so nógvar kvinnur, sum tilber eiga á sjúkrahúsið heldur enn heima og tað hevur hjálpt. 80 prosent eiga nú á sjúkrahúsi ella á klinitt.

– Men sjálvt um kvinnurnar eiga á sjúkrahúsið, so hevur tað ikki ávirkað talið av teimum, sum doyggja í sambandi við barnsburð. Orsøkin er, at hvørki sjúkrasysstrar ella jarðamøður hava nóg góðar útbúgvingar og førleikar at taka sær av trupuleikunum, sigur Amelia Christmas.

ST-stovnurin UNICEF metir, at 45.000 kvinnur doyggja í India í sambandi við barnsburð, hvørt einasta ár.

Umskering

Á ráðstevnuni í Keypmannahavn eru nógvar ræðusøgur at hoyra.

Ein stórus trupulleiki í mongum londum er, at kvinnur verða umskornar.

Tað hevur ikki ávirkað talið av teimum, sum doyggja í sambandi við barnsburð, tí hvørki sjúkrasysstrar ella jarðamøður hava nóg góðar førleikar at taka sær av trupuleikunum«

Alimatu Dimonekene er frá Sierra Leone. Hon hevur á stevnuni greitt frá søguni um, hvussu tað var tá ið hon sum 16-ára gomul var umskorin.

Hon sigur, at í Sierra Leone verður ikki tosað um, at kvinnur verða umskornar.

Hon minnst enn, at maðurin, sum umskar hana hevði gekkaskort fyri andlitið og hótti hana við, at nevndi hon hendingina við einum einasta orði, so fór devilin at taka búgv í henni.

UNICEF sigur, at í Sierra Leone verða 90 prosent av øllum gentum umskornar. UNICEF sigur, at hetta verður gjørt millum allar kvinnur, uttan mun til hvønn sosialklassa tær hoyra til í landinum.

Alimatu Dimonekene fortaldi, at tað var omma hennara, sum tók stig til at hun var umskorin.

Foreldrini vistu ikki av tí. Hetta